

Ministeriet for børn, undervisning og ligestilling
Departementet
Grundskolekontoret
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

att: silar@uvm.dk

Friskolernes Hus
Middelfartvej 77
5466 Asperup

Telefon 62 61 30 13
df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Giro 828-2218

12. oktober 2015

Sagsnr.: 131.46M.541

Høringssvar – forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler mv. (bedre rammer for skoletilbud på 27 småøer)

Dansk Friskoleforening takker for muligheden for at udtale sig om det foreliggende forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler mv.

Vi ønsker indledningsvist at kvittere for de gode intentioner med at skabe bedre rammer for skoletilbud på mindre øer. Dette er et vigtigt signal i forhold til udviklingen af lokalsamfundene og i forhold til at anerkende værdien af en lokal skole. Det flugter med Dansk Friskoleforenings opfattelse af en nødvendig udvikling af landdistrikterne, herunder muligheden for at opretholde lokale skoletilbud.

Lovforslaget anerkender i vores øjne, at de frie grundskoler ofte løfter en vigtig lokal skoleopgave dér, hvor der tidligere har været et kommunalt skoletilbud. Vi ønsker dog samtidigt at understrege, at vi er enige med ministeriets intentioner om, at kommunerne ikke skal tilskyndes til at nedlægge folkeskoletilbud på småøer, alene fordi denne opgave kan varetages af en fri grundskole.

Vi har følgende bemærkninger, herunder forslag til ændringer til lovforslaget:

- *Lovforslagets § 36d, stk. 4, nr. 1:* Vi læser denne bestemmelse, således at der ikke kan oprettes et skoletilbud (filial) på småøen, hvis der ikke er en fri grundskole på fastlandet i samme kommune. Dette finder vi u hensigtsmæssigt, da der kan forekomme en situation, hvor der ikke er en fri grundskole i den pågældende kommune, som småøen tilhører. Til gengæld kan det ske, at der er en fri grundskole i umiddelbar nærhed af småøen – men dog tilknyttet nabokommunen. I dette tilfælde vil man ikke kunne anvende mulighederne i loven, som har til hensigt at lette muligheden for filialer på småøer.
- Vi tilslutter os forslagens krav om, at bopælskommunen skal betale bidrag til staten svarende til 100 pct. af statens gennemsnitlige driftstilskud pr. årselev samt bygningstilskud for elever i frie grundskoler. Dog noterer vi os, at dette krav ikke indebærer en forhøjelse af den frie grundskoles statstilskud men alene vedrører kommunens betaling til staten. Vi slutter op om hensigten; at kommuner ikke tilskyndes til at nedlægge folkeskoletilbud på småøer. De samme krav til kommunal finansiering bør dog også gøres gældende for SFO samt specialundervisning. I modsat fald vil man kunne forestille sig, at ø-skolerne risikerer at være frie »specialskoler«, idet

kommunen ikke er forpligtet – ud over den ordinære tilbagebetaling af bloktilskud - til at dække specialundervisningsudgifter for elever på frie grundskoler. Det er ikke en ukendt problematik, at frie grundskoler optager elever, som er visiteret til kommunale specialskoler, idet skolestørrelse, pædagogik m.v. i sig selv kan spille ind på elevens behov for specialundervisning. I disse tilfælde er der tale om betragtelige besparelser for den pågældende kommune. Denne udvikling ønsker vi at dæmme op for.

Vi vil derfor opfordre til, at såfremt der er specialundervisningskrævende elever på småøen – eller en sfo - skal den pågældende kommune tilpligtes at afholde udgifterne, som er forbundet hermed. Dette for at undgå »kassetænkning«.

- Lovforslaget svarer ikke på, hvorvidt en afdeling på en småø kan løsrives fra den frie grundskole på fastlandet, såfremt der sker elevfremgang, herunder at antallet af elever bliver tilstrækkeligt til at kunne opfylde kravene til etablering af en selvstændig fri grundskole, uden at det skal ske under de sædvanlige vilkår for etablering af nye skoler.
- Lovforslaget slår fast, at elevtallet på ø-skolen ikke tæller med i skolens samlede elevtal. Dette kan være uhensigtsmæssigt i tilfælde af, at skolen på fastlandet mangler elever for at kunne leve op til elevtalskravet. I sådanne situationer vil det kunne ske, at en velfungerende ø-skole, der oplever god søgning, vil skulle lukke, fordi skolen på fastlandet mangler elever.
- Vi finder det betænkeligt og uhensigtsmæssigt for de overordnede intentioner bag lovforslaget, at en ø-skole både skal leve op til de almindelige krav om oprettelse af en fri grundskole (deadlines for anmeldelse m.v.) og er afhængig af den stedlige kommunes godkendelse. I praksis betyder det, at en kommune kan vente til marts måned med at orientere forældre til børn på en kommunal ø-skole, at denne lukker. På dette tidspunkt vil det være for sent for forældrene at anmelde en filialskele, såfremt de sædvanlige oprettelseskrav gør sig gældende. Det er i øvrigt Dansk Friskoleforenings erfaring, at det vil være meget forskelligt, hvordan en kommune ser på det lokale initiativ i forbindelse med en fri grundskole. I tilfælde af, at en kommunalbestyrelse ikke ønsker et skoletilbud på en ø-skole – uanset om denne er kommunal eller fri - og dermed ikke godkender oprettelsen af en filial til den frie grundskole på fastlandet, vil det være en konkret forhindring for de forældre, der ønsker et lokalt skoletilbud på en småø.

Lovforslagets hensigt om at forbedre rammerne for at oprette skoletilbud på de 27 navngivne småøer hilser vi som sagt velkomment. Dansk Friskoleforening foreslår derfor, at disse intentioner udfoldes ved, at der dispenseres for de almindelige klasstrins- og elevtalskrav for friskoler på disse småøer – også selvom der ikke er tale om en filial til en hovedskole på fastlandet. I øjeblikket har Fur Friskole netop denne problematik inde på livet. Vi antager, at de bagvedliggende hensigter med det foreliggende lovforslag om at styrke småøernes mulighed for at opretholde skoletilbud er uafhængige af, hvorvidt der er tale om filialskoler eller selvstændige frie grundskoler.

Alternativt foreslår vi, at allerede eksisterende selvstændige friskoler på småøer tilføjes listen over friskoler og private grundskoler, der har dispensation fra elevtals- og klasstrinskravene.

Afslutningsvis vil vi fremføre ønsket om, at dette lovforslag på sigt kan danne baggrund for en generel lovmæssig mulighed for oprettelse af afdelinger eller filialer, som bløder op på de nugældende krav om "geografisk nærhed" jf. friskoleloven, herunder også muligheder for kombinerede fri- og efterskoler.

Med venlig hilsen

Peter Bendix Pedersen
Formand

Søren Stein Brinck
Sekretariatsleder